

gjøre Skoleraadene opmærksom paa, hvorledes det opfatter Forholdet, hvorledes det mener, at man bør gaa frem, og jeg skal tilføje, at denne Benyttelse af Ministeriets Myndighed til at indvirke veiledende i den nærmeste Fremtid kan ventes brugt i større Omfang end tidligere, men det kan ikke ubetvælede en vis Frihed i Raadigheden over de Midler, der ere bevilgede fra Skoleraadene's Side. Det er altsaa ikke en ubetinget Befaling, der er givet i den Henseende, og har heller ikke hidtil været opfattet saaledes. Den Sum, navnlig saaledes som den her er nævnt, af 24 Kr. om Maanedene, har ikke været arset for et uoverskrideligt Maximum. Ivertimod er der Skoleraad, som have givet højere maanedlig Tilskud, navnlig Maribo Amt. Et æret Medlem fra Odense mente, at det vilde være godt, at Skoleraadene fik at vide, at de havde et vist Ansvar for Pengenes Anvendelse, da det ærede Medlem troede, at der nok kunde findes et eller andet Skoleraad, som var glad ved at blive af med Pengene. Dertil kan jeg kun sige, at det strider mod min Erfaring. Jeg kan kun udtale dette, at Skoleraadene ere, saavidt jeg har haft Leilighed til at erfare, gaaede frem med den største Samvittighedsfuldhed ved Anvendelsen af disse Penge. — Den ærede 1ste Landsstingsmand for 11te Kreds (Zermanzen) rettede et Spørgsmaal til mig om den naturhistoriske Undervisning i Skolerne og udtalte navnlig det Ønske, at der kunde virkes hen til, at der indførtes en naturhistorisk Undervisning i alle Almueskoler, og det var kjendeligt af den Varme, hvormed det ærede Medlem udtalte sig om Sagen, at det vilde interessere ham meget, om man af og til kunde gjøre en Udflugt i det Frie for der at studere Naturen istedetfor at sidde indenfor Skolens trange Vægge. Jeg kan godt forstaa, at saadanne Tanker kunne opstaa; men jeg maa dog tilstaa, at jeg har Betænklichkeiten ved at haabe paa, at der skulde kunne opnaas naturhistorisk Undervisning med nogen Nytte i vore Almueskoler. Jeg vil ikke tale om, at det kan være vanskeligt nok at finde en dygtig Lærer dertil. Lærerne undervises jo ganske vist i Naturhistorie; men der hører et eget Øreb til at bibringe Ungdommen et rigtigt Blik for Naturen, og det vilde være vanskeligt at opnaa, at dette blev almindeligt. Men saa er der en anden Omstændighed, som efter mit Skjøn vil lægge endnu større Vanskelighed iveauen, og det er Hensynet til, at der kræves et Apparat, og det et ikke ringe Apparat, naar den naturhistoriske Undervisning skal blive frugtbar. Det vil være vanskeligt at skaffe dette Apparat tilvoeie, og endnu vanskeligere vil det være, tror jeg, at skaffe saadanne Opbevaringssteder derfor, som ville forhindre, at de i meget kort Tid gaa tilgrunde. Vore Skolelokaler ere saa smaa, at der neppe kan blive Spørgsmaal om i dem at finde pas-

sende Opbevaringssteder for naturhistoriske Gjenstande. Saa kunde der snarere, vil jeg antage, være Gaab om, at, naar man naaede til at faae Skoler omkring paa Landet, der førte Undervisningen ud over den almindelige Almueskoles Maal, man da kunde naae der at tilveiebringe en naturhistorisk Undervisning, der kunde bære heldige Frugter. Det vil ved en saadan Undervisning fornemmelig komme an paa at anskueliggjøre; men dertil hører Apparater. Jeg har som Minister haft Leilighed til at erfare, hvor stort Savnet er i den Henseende i de forskjellige Skoler, og jeg har paa to Maader søgt at afhjælpe dette Saan, i det ene Tilfælde ikke med Held, i det andet derimod med større Held. Jeg har nemlig tænkt mig, at vort naturhistoriske Museum uden Uffavn, ja til Gavn for det selv, da det blev befriet fra overflødige Sager, kunde afgive Bidrag der vilde være meget værdifulde til Samlinger for Skoler. Men dette har hidtil stødt paa Hindringer, som det ikke er lykkedes mig at overvinde. Derimod har jeg haft mere Held med et Forslag til at udgive naturhistoriske Afbildninger med en almenforstaaelig Text. Dertil er optagen paa Finantsloven for en 3—4 Aar siden en passende Bevilling. Som Følge deraf er et stort Arbejde i den Retning sat i Værk, og det første Hefte med Afbildning og Text er udfømt. Jeg skal med den høitærede Formands Tilladelse sørge for, at et Par Exemplarer ville blive fremlagte i Rigsdagens Leseværelse, hvor man da vil kunne have Leilighed til at gjøre sig bekendt dermed. Jeg tror, man skal indrømme, at de Afbildninger, som der gives, ere af saadan Beskaffenhed, at de kunne være nyttige og veiledende ved Undervisningen. Derved vilde da forhaabentlig være naaet, at et Bidrag er givet til, at den naturhistoriske Undervisning kan blive saa frugtbar, at Disciplene tage noget med sig, naar de gaa bort fra Skolen. Vi have i den senere Tid faaet indført naturhistorisk Undervisning i mange Skoler; men enhver Begyndelse har store Vanskeligheder at bekæmpe, og endnu tror jeg ikke, at det i mange Tilfælde er naaet dertil, at Disciplene, naar de forlade Skolen, medbringe ret meget fra denne Undervisning ud i Livet og medbringe blandt Andet den levende Interesse for Opfattelsen af naturhistoriske Forhold, som er en Betingelse for, at de senere kunne have Glæde deraf; men at det kan ske, have vi et Exempel paa, idet en lærd Skole for en Marckke siden har haft en Rektor, som i høi Grad interesserede sig for naturhistorisk Undervisning og forstod at bibringe alle sine Disciple en Interesse derfor, som aldrig forlod dem senere i Livet. Hvor man har truffet sammen med en Discipel fra Herlufsholms Skole fra den Tid, da Melchior var Rektor, har man kunnet være forvisset om at finde en Mand, der havde aabent Die for Naturen og altid havde Interesse for en eller anden Specialitet, jeg tror